

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
DESETA POSEBNA SEDNICA
17. jul 2017. godine

(Sednica je počela u 10.05 časova. Predsedava Maja Gojković, predsednik Narodne skupštine.)

*
*   *

PREDSEDNIK: Poštovani narodni poslanici, poštovani članovi Vlade Republike Srbije, poštovane ekselencije, poštovane dame i gospodo, otvaram Desetu posebnu sednicu Narodne skupštine Republike Srbije u Jedanaestom sazivu.

Kao što vam je poznato, ovu posebnu sednicu sazvala sam da bi se Narodnoj skupštini obratila Njegova ekselencija gospodin Džang Deđang, predsednik Stalnog komiteta Svekineskog narodnog kongresa Narodne Republike Kine.

Čast mi je da, u ime Narodne skupštine i u svoje ime, pozdravim Njegovu ekselenciju gospodina Džanga Deđanga, kao i ostale članove delegacije Narodne Republike Kine.

(Aplauz.)

Pozdravljam i prisutne članove Vlade Republike Srbije, predsednicu Vlade Republike Srbije, generalnog sekretara predsednika Republike Srbije i predstavnike diplomatskog kora u Republici Srbiji.

Sada molim Njegovu ekselenciju gospodina Džanga Deđanga da uzme reč i da nam se obrati.

Izvolite, Ekselencijo.

(Aplauz.)

DŽANG DEĐANG: Poštovana predsednice Narodne skupštine Majo Gojković i cenjeni poslanici Narodne skupštine Srbije, dame i gospodo, dragi prijatelji, dobar dan.

Veoma mi je drago što tokom moje zvanične prijateljske posete imam priliku da se vidim sa prijateljima u Narodnoj skupštini Srbije. Srpska poslovice kaže – više vrede valjan prijatelj nego rođeni brat. Kada dolazim u Srbiju da se vidim sa vama, starim i novim prijateljima, osećam neizmernu bliskost, kao da sam u poseti rodbini.

Ovom prilikom dozvolite da u ime Svekinjskog narodnog kongresa i naroda Kine, kao i svoje lično ime, izrazim najiskreniju zahvalnost i osobito poštovanje Narodnoj skupštini Srbije i svim prijateljima, poslanicima koji se dosledno zalažu za prijateljstvo Srbije i Kine. Takođe, preko vas upućujem iskren prijateljski pozdrav i najlepše želje narodu Srbije.

Kineska poslovice kaže – bolje jedanput videti nego sto puta čuti. Ovo mi je prva poseta Srbiji. Kada se nalazim u ovoj veličanstvenoj zgradi Doma Narodne skupštine, zgradi staroj više od 110 godina, opipljivije osećam tugu i raznoliku istoriju Srbije, punu legendi. Reka Dunav i reka Sava, koje teku hiljadama godina, došli su marljivi i hrabri srpski narod. Civilizacije Istoka i Zapada sreću se i integrišu ovde, i stvorena su važna dostignuća čovečanstva.

U borbi za nezavisnost naroda, za očuvanje suvereniteta države, za srećniji život srpski narod je, tražeći i istražujući, prevazilazeći teškoće, mukotrpno ali nepokolebljivo napisao svoju istoriju punu potresnih priča i prelepe poezije.

Nobelovac Ivo Andrić i otac naizmenične struje Nikola Tesla dali su izuzetne doprinose napretku civilizacije čovečanstva. Oni nisu ponos samo Srbije već svih naroda sveta.

Poslednjih godina Srbija aktivno istražuje put razvoja koji odgovara njenoj situaciji, preduzimljivo razvija ekonomiju, poboljšava životni standard građana, čuva regionalnu stabilnost i u tome ostvaruje zadivljujuće rezultate. Nedavno, prilikom stupanja na dužnost, predsednik Aleksandar Vučić izneo je da će Srbija obezbediti bolji i dostojanstveni život za svoje građane. Tako srce Balkana sad zrači novom vitalnošću iz dana u dan. Kao iskren prijatelj i pouzdan partner Srbije, kineski narod se raduje razvoju i napretku naroda Srbije i želi Srbiji da neprekidno ostvaruje još više i veće uspehe u izgradnji države.

Prijatelji se u nevolji poznaju, kao zlato u vatri. Prijateljstvo Kine i Srbije ima dugu istoriju, narodi dve zemlje međusobno neguju specijalne emotivne veze i osećaje. Još u Drugom svetskom ratu kineski narod i narodi Jugoslavije su se hrabro borili protiv agresije fašista, istovremeno na Istočnom i Zapadnom frontu, trpeli ogromnu žrtvu i dali važne doprinose pobi.

Godine 1955. Kina je uspostavila zvanične diplomatske odnose sa Socijalističkom Federativnom Republikom Jugoslavijom. Time je otvorena nova stranica prijateljske saradnje dve zemlje i njihovih naroda.

Na početku reformi i otvaranja Kine prema svetu uspešna razvojna praksa i iskustva naroda Srbije bili su dragoceni uzor za razvoj Kine.

Nećemo nikada zaboraviti, kada je 2008. godine veliki zemljotres u Venčuanu pogodio Kinu, Srbija je pružila pomoć i obezbedila obilan materijal za sanaciju prirodne katastrofe. A 2014. godine, kad je ogromna poplava pogodila

Srbiju, kineski narod delio je isti osećaj i takođe je blagovremeno pružio pomoć u okviru svoje moći.

Iz godine u godinu duboko prijateljstvo Kine i Srbije zrači novom vitalnošću iz stare tradicije, i dubina i širina naših odnosa se neprekidno povećava.

Međusobno političko poverenje Kine i Srbije se stalno produbljuje. Srbija je prva zemlja koja je uspostavila sveobuhvatno strateško partnerstvo sa Kinom u regionu Centralne i Istočne Evrope.

Godine 2013. predsednik Kine Si Đinping i predsednik Srbije Nikolić su potpisali zajedničku deklaraciju o produbljivanju strateškog partnerstva Kine i Srbije i time su naši bilateralni odnosi ušli u brzu traku razvoja.

Godine 2016, prilikom državne posete predsednika Si Đinpinga Srbiji, lideri dve zemlje su zajedno odlučili da naše odnose podignu na nivo sveobuhvatnog strateškog partnerstva, što je presedan u visini bilateralnih odnosa Kine sa zemljama Centralne i Istočne Evrope. Time je otvoreno novo istorijsko poglavlje prijateljske saradnje Kine i Srbije. Ove godine predsednik Nikolić i predsednik Vučić su zaredom posetili Kinu. Predsednik Si Đinping je imao prijateljske susrete sa njima i postigli su važne konsenzuse o daljem produbljivanju tradicionalnog prijateljstva i međusobnog strateškog poverenja.

Bilateralni mehanizmi saradnje kao što su Mešovita međuvladina komisija za trgovinu i ekonomsku saradnju, Radna grupa za podizanje inovacionog kapaciteta itd. dobro funkcionišu, a obim bilateralne trgovine i investicija je u brzom ekspanziji. Saradnja u oblastima proizvodnog kapaciteta, telekomunikacije, izgradnje infrastrukture itd. u stalnom su zamahu. Godine 2016. obim bilateralne trgovine Kine i Srbije iznosio je 590.000.000 dolara, sa rastom od 8,2%, a rast bilateralne trgovine u prvih četiri meseca ove godine je čak premašio 20% i Kina je postala najveći trgovinski partner Srbije u regionu Azije.

Most na Dunavu, koji zovu Most prijateljstva Kine i Srbije, prvi je most koji je kineska kompanija izgradila u Evropi. Niz važnih projekata, kao što su pruga Beograd–Budimpešta, deonice auto-puta E-763, TE Kostolac itd. je u toku uspešne realizacije i postali su uzori i pilot-projekti u saradnji Kine i zemalja Centralne i Istočne Evrope.

Kulturna razmena između Kine i Srbije je raznolika i bogata. Nekada su stari jugoslovenski filmovi poput „Valter brani Sarajevo“ i „Most“ pridobili simpatije i obožavanje bezbroj kineskih gledalaca. I dan-danas se pesma „Bela, čao“ naširoko peva u Kini, a kineski film „Moje uspomene iz starog Pekinga“ dobio je nagradu za najbolje filmske ideje na 14. filmskom festivalu u Beogradu.

Poslednjih godina dve strane su uspostavile niz mehanizama saradnje u oblasti kulture, obrazovanja, nauke i tehnologije itd. Prošlog juna predsednici dve zemlje su lično položili kamen-temeljac za Kineski kulturni centar u Beogradu.

Poznati kulturni brendovi kao što su Praznik proleća, Nedelja kineskog filma u Beogradu itd. naišli su na dobar prijem kod naroda. Uspostavljen je Konfucijev institut u Beogradu i Novom Sadu, a u više od sto osnovnih škola u Srbiji predaje se kineski jezik.

Sporazum o uzajamnom ukidanju viza za nosioce običnih pasoša stupio je na snagu 15. januara 2017. godine. Srbija je postala prva zemlja u regionu Centralne i Istočne Evrope i druga u Evropi koja je ostvarila potpunu viznu liberalizaciju sa Kinom.

Ključni razlog ostvarenog razvojnog skoka i bogatih dostignuća u prijateljskim odnosima Kine i Srbije leži u tome što se dve strane dosledno međusobno poštuju i podržavaju i uvek se pridržavaju principa zajedničkog razvoja i prijateljstva koje traje generacijama.

Prilikom ove moje posete Srbiji očekujem da detaljno razmenim mišljenja sa liderima vaše zemlje i prijateljima iz svih društvenih krugova Srbije i da dalje intenziviramo prijateljsku razmenu između zakonodavnih organa dve strane i podstičemo stabilan i dugoročan razvoj naših bilateralnih odnosa ka još boljoj budućnosti.

Dame i gospodo, dragi prijatelji, kineski narod je sa više od 5.000 godina istorije kulture dao izuzetne doprinose čitavom čovečanstvu. Kada ulazimo u modernu istoriju, zahvaljujući vanjskoj agresiji zapadnih sila Kina je postepeno postala polufeudalno i polukolonijalno društvo, a narod se nalazi na neviđenoj mucu i nevolji.

Godine 1949, kada je tek osnovana nova Kina, BDP Kine je iznosio svega 18,9 milijardi dolara, tj. 35 dolara po glavi stanovnika, i bila je jedna od najsiromašnijih zemalja na svetu. U poslednjih šezdesetak godina, naročito tridesetak godina od reforme i otvaranja prema svetu, Kina je ostvarila zadivljujuće uspehe.

Od 18. plenarnog zasedanja Svekineskog narodnog kongresa 2012. godine Centralni komitet KP Kine sa drugom Si Đinpingom, ujedinjujući narode Kine, sveobuhvatno unapređuje generalnu postavku razvoja pod nazivom „pet u jedan“ (to je ekonomska, politička, kulturna, društvena i ekološka izgradnja zemlje) i stratešku postavku pod nazivom „četiri svestranosti“ (svestrana izgradnja imućnog društva, svestrano produbljivanje reforme, svestrano upravljanje državom vladavinom zakona i svestrano strogo upravljanje Partijom) – aktivno podstiče inovativni, koordinisani, zeleni, otvoreni i zajednički razvoj zemlje.

Socijalno-ekonomski razvoj Kine dostigao je nove, briljantne uspehe. Godine 2016. BDP Kine je iznosio 11,2 hiljade milijardi dolara, a po glavi stanovnika više od 8.000 dolara. Međunarodna zajednica visoko ceni i divi se razvojnem uspehu Kine. Mnogi prijatelji iz drugih zemalja su veoma

zainteresovani za razvojne koncepte, za razvojni put i razvojni modalitet Kine i često me pitaju za razlog ubrzanog razvoja i napretka Kine, a moj odgovor na to pitanje će biti tri tačke.

Kao prvo, pridržavati se vođstva Komunističke partije Kine. Komunistička partija Kine je rođena u vreme kada se kineski narod suočavao sa problemima sa strane i iznutra i bio u neviđenoj društvenoj krizi. Devedeset šest godina od osnivanja Komunistička partija Kine se od pedesetak članova na početku razvila do sadašnjih 89 miliona članova i dugo je na vlasti jedne velike zemlje sa populacijom od više od 1.300.000.000 Kineza.

Komunistička partija Kine je, ujedinjujući celi kineski narod, savladavajući poteškoće i probleme, stvorila neviđeno razvojno čudo u istoriji čovečanstva i dala veličanstven i istorijski doprinos kineskoj naciji. Zato u insistiranju rukovodećeg mesta KP Kine leži koreniti razlog razvoja Kine, interes i sreća naroda i narodnosti Kine.

Drugo, pridržavati se puta socijalizma sa kineskim karakteristikama. Polazeći od domaće situacije i prakse i crpeći mudrost iz stare kineske civilizacije, uzimajući prednosti i jaku stranu Istoka i Zapada, Kina je pronašla svoj put razvoja koji joj odgovara. Insistiramo na svom ali nismo kruti, učimo od drugih ali ih ne kopiramo. Činjenice dokazuju da je taj put prohodan, ispravan i dobar. Kineski narod je pun samopouzdanja na putu koji smo sami izabrali.

Treće, pridržavati se sistema Svekineskog narodnog kongresa. Mi se pridržavamo toga da sva prava i ovlašćenja pripadaju narodu. Podržavamo i garantujemo da je narod vladar u Kini, od centralnog do lokalnog nivoa. Svekineski narodni kongres čine pet nivoa, sa ukupno 2.600.000 narodnih predstavnika, od kojih je 2.500.000 izabrano direktnim izborima, što je 95% svih delegata, a njih je biralo biračko telo od devetsto miliona birača.

Svestrano unapređujemo vladavinu zakona i izgrađujemo jednu socijalističku zemlju vladavine zakona. Trenutno imamo u Kini 259 aktuelnih zakona, više do sedam administrativnih propisa i više od deset hiljada lokalnih propisa i regulativa. Time su uglavnom pokriveni svi aspekti države i društvenog života.

Sistem Svekineskog narodnog kongresa, kao korenit politički sistem Kine, pruža čvrstu garanciju za jednu jaku i bogatu zemlju, za dobrobit naroda i revitalizaciju nacije. Pod čvrstim vođstvom CKKP Kine, sa drugom Si Đinpingom kao centrom, kineski narod sa punim samopouzdanjem i praktičnim stavom ulaže napore u ostvarivanje kineskog sna o veličanstvenom preporodu nacije.

Dame i gospodo, dragi prijatelji, trenutno se na međunarodnoj sceni dešavaju duboke i složene promene. Svetska ekonomija se polako oporavlja uz duboko prilagođavanje. Pitanje razvoja još uvek je veoma ozbiljno. U tom svetlu

Kina je iznela i pokrenula inicijativu izgradnje „Pojasa i puta“ i stvorila neviđenu istorijsku šansu. Četiri godine do sada izgradnja „Pojasa i puta“ se postepeno pretvara od ideje u akciju, od perspektive u realnost i postigla je obimne rezultate.

Pre dva meseca je forum „Pojas i put za međunarodnu saradnju“ uspešno održan u Pekingu. Predsednik Si Đinping je prisustvovao svečanoj ceremoniji otvaranja i održao govor koji je dobio široke pohvale međunarodne zajednice. Dvadeset devet šefova država i vlada, uključujući i predsednika Srbije Aleksandra Vučića, i tri čelnika međunarodnih organizacija prisustvovalo je Forumu, i 1.500 predstavnika više od 130 zemalja i 70 međunarodnih organizacija učestvovalo je u tom događaju. Na ovom skupu izneto je mnogo novih mera, kako za sinhronizaciju razvojnih strategija svih strana za izgradnju ekonomskog koridora, tako i za jačanje saradnje na velikim ključnim projektima itd. Naročito će to što Kina dopunjuje fond „Put a svile“ sredstvima u iznosu od sto milijardi kineskih juana zasigurno igrati pozitivnu ulogu u svestranoj revitalizaciji međunarodne saradnje, integraciji regionalne ekonomije i pomoći da proces globalizacije bude otvoreniji, uključiviji i inkluzivniji. Inicijativa „Pojas i put“ je poreklom iz Kine ali pripada svetu. Kina je spremna da zajedno sa svim zemljama, uključujući i Srbiju, ruku pod ruku podstiče nove rezultate u međunarodnoj saradnji i izgradnji „Pojasa i puta“.

Razmena između zakonodavnih organa predstavlja važan sastavni deo međudržavnih odnosa. Gledajući u budućnost, Svekiški narodni kongres je spreman da zajedno sa Narodnom skupštinom Srbije, koristeći svoje specifičnosti i prednosti kao zakonodavnih organa, još bolje služi razvoju međudržavnih odnosa, radi na realizaciji važnih konsenzusa lidera dve zemlje i napravi put zajedničkog prosperiteta Kine i Srbije, još širi, još prohodniji, za dobrobit naroda dve zemlje.

Prvo, treba da zacementiramo međusobno političko poverenje i budemo dosledni prijatelji pod svim vremenskim uslovima. Politički odnosi Kine i Srbije na veoma visokom nivou predstavljaju bogatstvo koje je akumulirano dugi niz godina i takođe je čvrst osnov za dalji neprekidan razvoj bilateralnih odnosa.

Kineska strana je spremna da dalje intenzivira razmenu sa Srbijom na najvišem nivou i isplanira i vodi razvoj odnosa dve zemlje polazeći od generalne situacije i sa strateške visine.

Dalje intenziviranje razmene između vlada, zakonodavnih organa, partija i stranaka, lokaliteta itd. produbljuje saradnju u svim oblastima. Dve strane treba i dalje međusobno čvrsto da se podržavaju po pitanjima od vitalnog interesa i državnog značaja i neprekidno jačaju stratešku i sveobuhvatnu prirodu kinesko-srpskih odnosa. Kineska strana će i dalje podržavati put razvoja koji je narod

Srbije sam izabrao polazeći od svoje domaće situacije, podržavati napore Srbije u očuvanju suvereniteta i teritorijalnog integriteta svoje zemlje.

Drugo, treba ubrzati sinhronizaciju sopstvenih razvojnih strategija, produbljivati saradnju u zajedničkoj izgradnji „Pojasa i puta“. Srbija je veoma važna zemlja duž „Pojasa i puta“, takođe je prva zemlja u regionu Balkana koja je potpisala međuvladin memorandum o zajedničkoj izgradnji „Pojasa i puta“ sa Kinom.

Očekujemo da će dve strane, koristeći rezultate foruma u Pekingu, podsticati sinhronizaciju izgradnje „Pojasa i puta“, sa strategijom reindustrijalizacije Srbije osloboditi razvojni potencijal i povećati zajedničke interese.

Treba koristiti prednost ekonomske komplementarnosti dve strane, prednost visokog stepena podudarnosti u razvojnim strategijama dve zemlje, dalje povećati obim trgovine i ulaganja, podizati nivo razvoja industrije, unaprediti velike reprezentativne projekte kao što su pruga Beograd–Budimpešta i Železara Smederevo, učvršćivati tradicionalno jaku saradnju u oblastima energetike, izgradnje saobraćajne infrastrukture itd. Takođe, istovremeno da ubrzavamo pronalaženje novih tačaka rasta u saradnji na polju privrede, finansijskog sektora itd. i time stvorimo svestran i održiv razvoj praktične saradnje Kine i Srbije, da napravimo uzor i primer za izgradnju pojasa i puteva.

Treće, igrati vodeću ulogu, svestrano produbljivati saradnju „16+1“. Centralna i Istočna Evropa su region sa najvećim razvojnim potencijalom u Evropi. Poslednjih godina saradnja Kine i zemalja Centralne i Istočne Evrope drži brz tempo razvoja, obim i dubina saradnje se stalno povećava i već je ušla u doba zrelosti i žetve. Kineska strana visoko ceni to što Srbija dosledno podržava i aktivno učestvuje u toj saradnji i kao domaćin uspešno je održala beogradski samit lidera „16+1“. Očekujemo da će Srbija, polazeći od svojih specifičnosti i prednosti, igrati još važniju i veću ulogu u toj saradnji i dobro raditi kao nosilac centra za saradnju u oblasti saobraćajne infrastrukture „16+1“, podsticati i voditi tu saradnju kako bi ona postala novi most za rast saradnje Kine i Evrope.

Četvrto, pažljivo obrađivati ljudsko tlo, kulturne razmene, zblížiti narode Kine i Srbije. Slične istorije i karakteristike naroda Kine i Srbije su doprinele narodima dve strane da osele prirodnu bliskost. To je osnovni razlog i specijalna prednost dugotrajno dobrih veza dve zemlje. U spajanje srca dva naroda treba uložiti dugoročne i stalne napore. Očekujemo da će dve strane dalje unapređivati saradnju i razmenu u oblastima kulture, obrazovanja, tehnologije, turizma i sporta.

Treba dobro iskoristiti Kineski kulturni centar u Beogradu kao novu platformu. Dalje, povećati obim razmene studenata. Podsticati što više građana dve zemlje da se međusobno posećuju kao turisti i time produbiti međusobno

upoznavanje kako bi naše tradicionalno prijateljstvo bilo još dublje, ukorenjeno u srcima naroda dve strane, da se prenesu sa generacije na generaciju.

Peto, treba intenzivirati stratešku komunikaciju i koordinaciju, jačati kooperaciju u međunarodnim i regionalnim poslovima. Saradnja Kine i Srbije u međunarodnim organizacijama je izvrsna. Dve strane često blisko saraduju po važnim međunarodnim i regionalnim pitanjima. Očekujemo da će dve strane dalje jačati stratešku komunikaciju i koordinaciju u tom aspektu, da će zajedno da promovišu liberalizaciju međunarodne trgovine i investicija, odlučno se suprotstavljaju protekcionizmu, zalažu za izgradnju svetske ekonomije otvorenog tipa. Dalje, da će zajedno da se zalažu za multipolarizam, podstiču izgradnju pravednog i ravnopravnog međunarodnog poretka u svetu i zajedno stvaraju sudbinsku zajednicu celog čovečanstva.

Kineska strana razume zalaganje Srbije za evropski integritet i iskreno se nadamo da će Srbija što pre postati članica evropske familije.

Dame i gospodo, dragi prijatelji, juče smo predsednica Gojković i ja smo zajedno potpisali Memorandum o razumevanju između Svekineskog narodnog kongresa i Narodne skupštine, što je uspostavilo novu platformu za efikasniju razmenu i saradnju dva zakonodavna organa. Očekujemo da će dve strane koristeći ovu priliku aktivno intenzivirati prijateljske razmene između parlamentarnih odbora i komisija, grupa prijateljstava i stručnih službi, dalje hrabriti poslanike dve strane da razmenjuju u više oblika i na više načina, aktivno daju svoje predloge i sugestije, povežu ljude, podele informacije za unapređenje dve strane u saradnji Kine i Srbije.

Dve strane mogu razmeniti iskustva u vezi sa upravljanjem državom, poboljšati zakonski ambijent za bolju koordinaciju u političkim smernicama za sinhronizaciju strategija i uzajamnu korisnu saradnju i time pružiti više sjajnih tačaka i čvrstu garanciju za razvoj naših međudržavnih odnosa.

Dragi prijatelji, danas su svi prisutni prijatelji poslanici eminentni ljudi svih klubova društva Srbije. Očekujemo da ćemo svi, koristeći svoju važnu ulogu i uticaj, dati doprinos napretku kinesko-srpskog odnosa i prijateljske saradnje.

Iskreno ste dobrodošli da posećujete Kinu što češće.

Kineska poslovice kaže: „U takmičenju sto brodova prvo će stići taj koji najmarljivije vesla“. Dragi prijatelji, hajde zajedno da radimo, ruku pod ruku, za još svetliju budućnost sveobuhvatnog strateškog partnerstva Kine i Srbije. Hvala svima.

(Aplauz.)

PREDSEDNIK: Poštovani narodni poslanici, zahvaljujem u svoje ime i u ime Narodne skupštine Republike Srbije Njegovoj ekscelenciji predsedniku

Stalnog komiteta Svekineskog narodnog kongresa gospodinu Džangu Deđangu na njegovom obraćanju.

Zaključujem Desetu posebnu sednicu Narodne skupštine Republike Srbije u Jedanaestom sazivu. Hvala vam.

(Sednica je završena u 10.45 sati.)